

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Leegten van een dictatuur: beeldende kunst en literatuur in Equatoriaal Guinea

Brus, A.B.

Citation

Brus, A. B. (2021, November 2). *Leegten van een dictatuur: beeldende kunst en literatuur in Equatoriaal Guinea*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3229708>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3229708>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

1. Schrijvers en beeldende kunstenaars in Equatoriaal Guinea zetten met hun werken een waarheidsprocedure in gang die de gesloten waarheid van het huidige dictatoriale regime overstijgt en waarmee die dictatuur (figuurlijk) wordt opengebroken en geleeft.
2. De poëtische leegten in de kunst en literatuur bieden mogelijkheden tot nieuwe invullingen. Het zijn deze nog onbekende invullingen die dictaturen open kunnen breken.
3. Met haar tepels waarop haren groeien als prikkeldraad lijkt het personage Ada in *Poderes de la tempestad* van Donato Ndongo de vrouwelijke variant van de Obiangkarikaturen van Ramón Esono Ebalé. Zowel in de roman als in de beeldende kunst wordt in deze stereotype en geleeft figuren het ‘kwaad’ tot de kern gereduceerd, waardoor het ‘goede’ hier tegenover aan kracht wint.
4. De makers hebben in de confrontatie met de leegten in hun werken de moed gehad “het weinige te zijn wat men is” (Badiou, 2006: 161,162), waarbij zij zowel trouw bleven aan zichzelf als aan hun gemeenschap.
5. In de onderzochte romans, *Poderes de la tempestad* van Donato Ndongo Bydiogo, *Ekomo* van María Nsue Angüe en *Arde el monte de noche* van Juan Tomás Ávila Laurel, gaat het niet om een tweedeling tussen man en vrouw, stad en platteland of Afrika en westerse invloeden, maar om de lyriek die een hieraan ten grondslag liggende pijn blootlegt.
6. Ingezet als politiek middel laat taal en cultuur niets open (zoals ook een politiestaat niets open laat), waarmee het gelijk staat aan propaganda.
7. Ook al lijkt de scheidslijn tussen kunst en activisme in ons huidige tijdperk steeds dunner te worden (de NRC publiceert nu een reeks artikelen over KUNST & ACTIVISME), kunst laat altijd delen open.

8. Elk literair werk en kunstwerk is uniek en dient als zodanig te worden onderzocht. Wel kan aan verschillende literaire en kunstwerken een vergelijkbare drijfveer of kracht ten grondslag liggen.
9. In ons huidige tijdperk maken Afrikaanse kunstenaars en schrijvers deel uit van een mondiale cultuur; hun werken zouden als zodanig moeten worden onderzocht en besproken
10. Clichés zijn altijd waar.
11. Als ik tegen mijzelf spreek word ik wijzer.